

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

МАТЕРІАЛИ
II студентської наукової конференції

26 квітня 2018 року

Харків 2018

ПРОБЛЕМИ СПРАВЕДЛИВОГО РОЗПОДІЛУ І ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Проблема нерівності в розподілі сукупних доходів населення вирішується у процесі державного регулювання доходів. Конкретні напрями, форми, масштаби державного регулювання доходів визначаються характером і гостротою соціально-економічних проблем.

Суттєва роль в регулюванні доходів підприємців і працівників найманої праці належить державній системі оподаткування. Соціальний потенціал податкової системи в сучасній Україні практично не використовується – значна частина населення (в основному з високими доходами) ухиляється від сплати податків, використовується пропорційна система оподаткування (хоча доречно було б для деяких податків застосовувати прогресивну), підприємці ведуть тіньову діяльність, ефективність використання соціальних виплат не відстежується, оплата праці у секторах економіки, що визначають майбутнє і перспективи розвитку країни, є низькою, недосконалою є процедура отримання трансфертних платежів від держави та пасивна політика щодо подолання безробіття, недостатній рівень соціальних гарантій та ін.

Для вирішення проблем нерівномірності у розподілі доходів населення в Україні сприятиме здійснення комплексу заходів, зокрема:

- збільшення кількості робочих місць та підвищення рівня зайнятості населення шляхом стимулювання роботодавців, а саме: компенсація витрат на оплату праці при працевлаштуванні безробітних з числа недостатньо конкурентоспроможних на ринку праці, компенсація роботодавцям витрат на сплату ЄСВ при працевлаштуванні на перше місце роботи, збереження зайнятості осіб віком понад 45 років шляхом компенсації витрат роботодавця на професійну перепідготовку або підвищення кваліфікації осіб, компенсація витрат у розмірі ЄСВ та оплати праці роботодавцям, що працевлаштовують безробітних, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню. Це дасть змогу забезпечити реальне зростання виробництва;

- удосконалення роботи центрів зайнятості – спрощення механізму реєстрації та перереєстрації безробітних; створення загальнодержавного реєстру вакансій з вільним онлайн доступом та актуалізацією в режимі реального часу та ін.;

- запобігання довготривалому безробіттю у результаті залучення зареєстрованих безробітних до активних заходів на ринку праці, зокрема шляхом: підтримки підприємницької ініціативи зареєстрованих безробітних шляхом надання допомоги по безробіттю одноразово для започаткування власної справи та надання послуг із фахового консультування, а також допомоги у плануванні та провадженні підприємницької діяльності; розвитку системи підтвердження результатів неформального професійного навчання за робітничими професіями; упровадження практики дистанційної та частково дистанційної зайнятості з відповідним законодавчим урегулюванням;

- зростання обсягів трудових доходів населення та забезпечення взаємозв'язку оплати праці з її продуктивністю – підвищення оплати праці робітникам бюджетної сфери та усунення диспропорції у міжпосадових та міжгалузевих співвідношеннях їх оплати,

розроблення системи преміювання робітників за рахунок коштів як роботодавців, так і держави;

- легалізацію тіньових доходів населення та стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу – зменшення ставки податку на доходи громадян, надання «податкових канікул», надання дешевих кредитів офіційно зареєстрованим підприємцям та фірмам, обмеження видів діяльності, започаткування або здійснення яких потребує дозволів чи ліцензій;

- змінити певні аспекти функціонування грошово-кредитного сектору – запровадити прогресивну шкалу оподаткування депозитів вищих за певний показник, якщо вони є засобом збагачення, а не інвестування, розвиток ринку заощаджень як механізму мобілізації грошових накопичень населення і трансформацію їх в інвестиції для реального сектора економіки;

- проведення ефективної пенсійної реформи, яка стимулюватиме економічну активність населення працездатного віку – створення автоматизованої системи моніторингу стану накопичувальних пенсійних рахунків застрахованих осіб та пенсійних активів, збільшення коефіцієнту за офіційно відпрацьований час при розрахунку пенсії, впровадження накопичувальної системи альтернативних пенсійних вкладів при одночасному укріпленні фінансової системи та ін.;

- перетворення системи соціального захисту у дієвий механізм підтримки найбільш вразливих верств населення – впровадження прогресивної технології обслуговування малозабезпечених громадян (формування єдиної бази даних і реєстру отримувачів всіх видів соціальної допомоги та пільг), запровадження нових форми соцдопомоги бездомним громадянам та особам, звільненим з місць позбавлення волі, зокрема розробка нормативно – правових основ функціонування закладів з соціальної адаптації зазначених категорій осіб;

- сприяння поширенню волонтерського руху, особливо в справі створення умов для нормального розвитку дітей із неблагополучних сімей та бездомним дітям; розробка заходів створення гідних умов проживання та працевлаштування осіб, що були вимушені виїхати із окупованих територій.

Отже, збільшення зайнятості населення, зменшення тінізації економіки, забезпечення доступу до базових послуг для всіх верств населення, розвиток соціальної інфраструктури, розширення можливостей для самореалізації, підтримка належного рівня та якості життя найуразливіших категорій громадян, попередження бідності серед внутрішньо переміщених осіб є першочерговими завданнями економічної політики нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Дудкін О. В. Диференціація доходів населення України / О.В. Дудкін, С.І. Захарченко // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., 24-26 квітня 2013 р.: у 4 т. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. – Суми: Сумський державний університет, 2013. – Т.3. 2. Ільчук Л. Соціальна нерівність в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення: монографія / Л. Ільчук [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ipzn.org.ua/wp-content/uploads/2015/07/Sotsialna-nerivnist.pdf> 3. Самолюк Н.М., Юрчик Г.М. Оцінювання диференціації доходів населення України з урахуванням їх тіньової компоненти / Г.М. Юрчик, Н.М. Самолюк // Демографія та соціальна економіка. – 2016. – №3 (28). 4. Чуприна О.О. Оцінка здобутків України на шляху боротьби з бідністю та соціальною нерівністю / О.О. Чуприна // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Економічна теорія та право. — 2013. — № 4. 5. Deaton A. The Great Escape: Health, Wealth, and the Origins of Inequality/ Angus Deaton. – Princeton: Princeton University Press, 2013. – 360 p.